

Főtiszteletű Egyetemi Közgyűlés!

Kedves Vendégek, Hallgatók, Kollégák, Szolgatársak, kedves Presbiter Testvérek, akik ezekben a napokban újra találkozóra gyűltek össze, a korábbi évek gyakorlata szerint, hogy megint a ki nem száradó Patakból táplálkozzanak falaink között.

Sajnálom, de ez az év, melyet most zárunk, még mindig történelmi, nem mintha nem lenne minden pillanat történelmi, kizárólag az egyháztörténeszek kedvéért, hogy legyen miből tanulni, és legyen mit tanítani, hogy aztán végre mi legyünk az élet tanítómesterévé, akikért minden történik. De ez már túl biblikus.

Miért történelmi? Mert 2023. július 1-jén 14 órakor előző rektori ciklusom utolsó évváróját akkor még mindig csak akadémiai közgyűlés keretében tarthattuk, amikor Főtiszteletű Akadémiai Közgyűlésként szólíthattam meg a gyülekezetet. Mostanra ez a megszólítás, mint tudjuk, elavult, mert közben egyetemmé lettünk. A történelemben jóllehet olyan nem volt, hogy egy iskolai félévet már Egyetemi Közgyűlés keretében zárjunk, de mégiscsak ez az első teljes egyetemi évünk, hiszen 2023. szeptember 11-én, 14 órakor, 1531 után, Akadémiánk 2023/24-es tanévet, a 493.-at még az utolsó akadémiai évként nyitottam meg, melyet bár már egyetemként zártunk, de teljes egyetemi évként akkor is csak ez a mostani az első. 2024. szeptember 8-án, vasárnap 14 órakor kezdtük a 2024/25-ös tanévet, 1531 után, a 494.-et, melyet most kezdetétől végéig egyetemi, ilyen értelemben történelmi évként zárunk be.

Megint őszintén mondom: nem gondoltam volna, hogy én ennek a folyamatnak részese lehetek, és ilyen sokáig ebben a folyamatban maradok bármilyen formában. Voltak ilyen pillanataim az elmúlt évben is.

Nem tudom, ki milyen hasznát látja a folyamatos bibliaolvasásnak. Én az egyik hasznából

Enghy Sándor

TANÉVZÁRÓ REKTORI BESZÉD*

* Elhangzott istentisztelet és egyetemi közgyűlés keretében 2025. július 5-én a sárospataki református templomban.

profitálok most. Ma olvassuk az 1Móz 10-et a Bibliaolvasó kalauz szerint, ahol Nóé utódairól, s a 8–9. versben többek között Nimródról, a nagy vadászról van szó: נִמְרֹד (8. vers) ... הוּא הָיָה גִבּוֹר-צִיד (9. vers). A rabbinikus magyarázatokban a Nimródra vonatkozó személyes névmás fontos üzenetet hordoz: Hatalmas vadász volt ő (הוּא) az Úr előtt. A magyarázatok lényege, hogy a személyes névmás akárhányszor is forduljon elő a Héber Bibliában (1461), valójában ötször vonatkozik azokra, akik jók, ötször meg azokra, akik rosszak, de ezeken az eseteken túl van még egy példa arra vonatkozóan, aki a legjobb, aki nem más, mint az Úr, ami Istenünk (הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ – 1Krón 16,14), kegyelme örökké megmarad (שְׁמִדַּת רַחֲמָיו לְעוֹלָם): הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ (Zsolt 105,7), irgalmas, kegyelmes, türelme hosszú, szeretete, hűsége nagy

– יְהוָה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ (2Móz 34,6).

Talán a legmegdöbbentőbb ezekben a magyarázatokban az, hogy ahol az Úr neve megjelenik (יְהוָה), ott tulajdonképpen az Ő kegyelme érhető tetten. Ez abban az összefüggésben érdekes, hogy Istennek a neve az אֱלֹהִים, az Ő szigorú igazságát reprezentálja, de jaj azoknak, akik az Ő kegyelmét pusztá igazságossággá degradálják, boldogok viszont azok, akik igazságosságát kegyelemmé konvertálják.

Két üzenetet találtam ezekben a magyarázatokban. Az egyik, hogy milyen jó azoknak, akik egy személyes névmásból is eljutnak az irgalmassáig. Nekünk, teológiánknak nem elég jel ez? Hogy ezt meg lehet csinálni.

A másik, hogy két lehetőségünk van, nekünk, Istentől tanítottaknak, akik Istentől tanítunk másokat. Vagy az igazságosságon, a szigorú igazságon keresztül nézünk mindent, még a kegyelmet is, pusztá ítéletté degradálva a kegyelmet, vagy a másikat konvertáljuk: a szigorú igazságot, kegyelemmé

(הוֹפְכִים מִדֵּין לְמִדַּת רַחֲמִים - הוֹפְכִים מִדֵּין לְמִדַּת רַחֲמִים - הוֹפְכִים מִדֵּין לְמִדַּת רַחֲמִים).

Ennek a gondolkodásnak a mércéje szerint a bűn ott kezdődik, ahol az ember az isteni irgalmasság mértéktelenségét az igazságosság Prokrusztész-ágyába kényszeríti.

Fordítottja ennek az a kegyesség, amely nem elégszik meg azzal, hogy a rosszat jó szemüvegen át nézze, hanem egyenesen jóra igazítja, a jóság irányába fordítja, tereli a dolgokat, amikor egyébként az embernek csak az igazság mércéje szerint járna az, amit érdemelne.

Azt hiszem, erre kaptuk a mögöttünk levő évet. Persze sok szempont szerint lehet értékelni egy évet. Akik ilyenkor ezt végzik, meg is találják a szempontokat, különböző statisztikák adatait összegezve. De nekünk, mint Teológiának, Nimród után az ő történelme és a mi történelmünk Urának, a történelem Urának kegyelme a mérce. Ahhoz kell és lehet utat találni, és ebben vagyunk mi jelek.

Az Újszövetség gyermekeiként meg pláne. Ez a küldetésünk, ebben vizsgáztunk a mögöttünk levő történelmi évben, és ennek tanulságait vonjuk le a jövőre nézve. Ez sokkal magasztosabb küldetés, és sokkal több, mint „a magyarok ősapja Nimród” tétel.¹ Nekünk Jézus tanította a *Mi Atyánkot*. Ez más kötődés, nagyobb felelősség és lehetőség,

1 NEMESKÜRTTY István: *A bibliai örökség. A magyar küldetéstudat története*, Budapest, Szabad tér kiadó, 1991, 11.

melynek áldásaival nem élni, bűn. Igen, jól élni, igazán, csak a bűnbocsánat élményével lehet. Erre készítének a mögöttünk levő év tanulságai.

Az év eseményei a következők voltak:

- Elindult a Sárospataki Református Presbiteri és Gyülekezeti-munkás Nép főiskola 52 fővel.
- Október 3-án a Magyar Rektori Konferencia Egyházi Tagozatának ülése történt falaink között.
- Október 21-én Egyetemünk és a Tokaj Hegyalja Egyetem Együttműködési megállapodást írt alá.
- TDK-műhelyek zajlottak, melyek nyertesei megmérettettek az OTDK-n, Halász Emília Erzsébet 2. helyezést ért el, dr. Erdélyi Kamilla különdíjat kapott.
- November 8–10. között tartottuk a VIII. Református Kegyeség Konferenciát, az Élő Ige éve jegyében, hangsúlyozva, hogy az Ige Élő és ható.
- Pályázatot írtunk ki a gályarabperek 350. évfordulója alkalmából, az esemény eredményhirdetése és díjkiosztása 2025. március 27-én volt.
- December 4-én adventi hangversenyen épülhettünk az Imateremben az SRHE–THE, Teleki Klub szervezésében.
- 2025. január 16-án nyílt napra hívtuk az érdeklődőket.
- Január 17-én a szociális munka és diakónia szak záróvizsgái zajlottak.
- Február 8-án diplomaosztót tartottunk a szociális munka és diakónia szakos hallgatóknak.
- Február 15-én ételt osztottunk a rászorulóknak.
- Március 13–14-én Füzérkomlóson voltunk kihelyezett oktatói értekezleten.
- Március 28–29-én alkalmassági vizsgák keretében hallgattuk a Teol., K-LM, RK, Diak. szakra jelentkezőinket.
- Április 4–5–6-án az SRHE hallgatói konferencián vehettek részt Gönczy Ákos és Sipos-Vizaknai Ábel szervezésében.
- Karai Péter elköltözése miatt Boros Attila tanár úrra bíztuk informatikai problémáink megoldását.
- Április 14-étől optikai kábel is segíti már munkánkat.
- Május 5-én Dr. Dienes Dénes professzor urat ünnepelték sokan, aki az Eperjesi Egyetem díszdoktora lett.
- Június 1-jén a sárospataki gyülekezettel együtt egyetemünk képviselői is jelen voltak azon az istentiszteleten, melyen hálát adtunk Dr. Fodor Ferenc tanár úr szolgálatáért.
- Június 2-án török–magyar kulturális esten vehettünk részt az imateremben, az esemény fő szervezője Dudás Eszter volt.
- Június 10-én a Csáti graduál megjelenését ünnepeltük a Zenetudományi Intézetben, Budapesten.
- Június 24–27-én tartottuk a záróvizsgákat.
- Július 1-től új adószámunk van.

Létszámadataink a következők:

Összlétszámunk akkreditált képzéseken:

- 241 aktív jogviszonnyal rendelkező hallgatónk van,
- illetve 24 hallgatói jogviszonyát szüneteltető hallgatónk,
- osztatlan mesterképzésen: 37 fő,
- osztott mesterképzéseken: 11 fő,
- alapképzéseken: 173 fő,
- szakirányú továbbképzéseken: 15 fő,
- Erasmus képzésen a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézetből: 4 fő,
- részképzésen: 1 fő.
- Sikeres komplex kápláni vizsgát tett 8 teológia-lelkész szakos hallgató, exmisz-szus-gyakornoki évre kibocsátható 9 teológia-lelkész szakos hallgató.
- Sikeres záróvizsgát tett teológia osztatlan mesterképzési szak, lelkészi szakirányon: 4 hallgató.
- Sikeres záróvizsgát tett katekéta-lelkipásztori munkatárs szak, katekéta szakirányán: 6 hallgató, katekéta-lelkipásztori munkatárs szak, lelkipásztori munkatárs szakirányán: 1 hallgató.
- Sikeres záróvizsgát tett református közösségsszervező alapképzési szakon összesen 22 hallgató, ebből
- egyházi művelődésszervező specializáción: 9 hallgató, roma közösségsszervező specializáción: 13 hallgató.
- Sikeres záróvizsgát tett református közösségsszervezés mesterképzési szakon: 4 hallgató.
- Sikeres záróvizsgát tett református hit- és erkölcsstanoktató szakirányú továbbképzési szakon: 3 hallgató.
- Sikeres záróvizsgát tett pasztorálpszichológiai szakreferens szakirányú továbbképzési szakon: 6 hallgató.
- 2025. január 17-én sikeres záróvizsgát tett és oklevelet szerzett szociális munka alapképzési szakon 1 hallgató, diakónia alapképzési szakon 10 hallgató.
- Záróvizsgát tett 2025-ben összesen: 57 hallgató.
- Presbiterképzésen:
- Az érmelléki helyszínnel folytatott képzésen kiállított bizonyítványok száma: 170.
- A sárospataki helyszínnel folytatott képzésen kiállított bizonyítványok száma: 52.
- Az oktatói, kutatói, tanári létszám: 44 – ebből teljes munkaidős: 18, részmunkaidős: 12, megbízási szerződéssel: 14 fő.
- Tudományos fokozatot szerzett: Dr. Lovas Anett Csilla – tudományos munkatársunk.
- A pótfelvételiről:
- A központi ponthatárok meghúzása július 23-án történik.
- A pótfelvételiről információkat a honlapunkon tesszük közzé (srhe.hu).
- Az online jelentkezések beküldését augusztus 10-ig várjuk.
- A pótfelvételi alkalmassági vizsgák ideje: 2025. augusztus 16.

Ezek után valóban nem marad más hátra, minthogy rektori ciklusom második évzáróján köszönetet mondjak a fenntartónak, rektorhelyetteseknek, tanácsadóimnak, a rektori hivatalnak, de különösen a tanulmányi osztálynak, valamennyi munkatársamnak, gazdaságvezető asszonynak, szénior úrnak és esküdt asszonynak, technikai dolgozóinknak, a diákság egészének.

A szenátus tagjainak, tanároknak, oktatóknak, munkatársaimnak, valamint minden kedves vendégünknek jó pihenést, nyári feltöltődést kívánok, az Istent félve, neki adva dicsőséget (Jel 14,7).